(מא) פִּעְפּוּעוֹ לְפִי אֹמֶד הַדַּעַת, [ד]וְיֵשׁ אוֹסְרִים אֶת כֻּלָּהּ, (פב) לְפִי שֶׁכְּשֶׁמְּהַפְּכִים (פג) הַשַּׁפּוּד (מב) מִתְפַּשֵּׁט הַטַּעַם בְּכָל הַתַּרְנְגֹלֶת. [ה]וְכֵן יֵשׁ מִי שֶׁאוֹסֵר כָּל הַתַּרְנְגוֹלוֹת הַצְּלוּיוֹת עִמָּהּ בְּאוֹתוֹ שַׁפּוּד (פד) הַנּוֹגְעוֹת זוֹ (מג) בָּזוֹ, (פה) כִּי עַל יְדֵי הִפּוּךְ הַשַּׁפּוּד מִתְפַּשֵּׁט מִזּוֹ לָזוֹ:

טז [ו]חִטָּה אוֹ שְׂעוֹרָה שֶׁנִּמְצֵאת בְּזֶפֶק הָעוֹף לְאַחַר שֶׁהִבְהֲבוּ אוֹתוֹ, (פו) הָעוֹף (מד) [מד] מֻתָּר וְהַחִטָּה וְהַשְּׂעוֹרָה (פז) צָרִיךְ לְשָׂרְפָם, (פח) [ז]דְּלֹא חֲשִׁיבִי כִּמְעֻכָּלִים:

תסח שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּעֶרֶב פֶּסַח אַחַר חֲצוֹת. וּבוֹ י׳ סְעִיפִים:

א [א]הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה בְּעֶרֶב פֶּסַח (א) * מֵחֲצוֹת וּלְמַעְלָה, (ב) [ב]מְשַׁמְּתִין אוֹתוֹ, וַאֲפִלּוּ לַעֲשׂוֹת

ד טוּר בְּשֵׁם הָרוֹקֵחַ (סי׳ רפז). ה שָׁם בְּשֵׁם הָרֹא״שׁ אָבִיו (פ״ב סי׳ כה). ו הָרַ״ן סוֹף פֶּרֶק ב׳ דִּפְסָחִים (יב. ד״ה וחטה) וּבֵאֵר שָׁם דְּסַגִּי בִּקְלִיפָה וְעוֹר הַזֶּפֶק חֲשִׁיב קְלִיפָה. ז טוּר בְּשֵׁם אָבִיו הָרֹא״שׁ (בכורות פ״א סי׳ ח) דְּאֵין לִלְמֹד אִסּוּר מִטֻּמְאָה דִּלְעִנְיַן אִסּוּר לֹא הָוֵי עִכּוּל וְכֵן כָּתַב הַתּוֹסָפוֹת בְּחֻלִּין צ״ז (ע״א ד״ה אמר) וּמָרְדְּכַי בְּפֶרֶק ב׳ דִּפְסָחִים (סי׳ תקנ) וְהַגָּהוֹת מַיְמוֹנִי (דפוס קושטא) בְּפֶרֶק א׳ (ה״ה) בְּשֵׁם סֵפֶר הַמִּצְוֹת (סמ״ק סי׳ רכב). א מִשְׁנָה פְּסָחִים נ׳ (ע״א). ב שָׁם בַּגְּמָרָא (ע״ב).

בְּאֵר הֵיטֵב

פִּי שֶׁאֵינָהּ מְבֻקַּעַת. טַ״ז (סק״כ). וּשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י ס״ק יד) כָּתַב מִדְּלֹא הִגִּיהַּ הָרַב כָּאן אֲפִלּוּ אֵינָהּ מְבֻקַּעַת, נִרְאֶה דִּסְבִירָא לֵיהּ דְּאִם אֵינָהּ מְבֻקַּעַת אֵין לֶאֱסֹר בְּצָלִי רַק כְּדֵי נְטִילָה, עַיֵּן שָׁם. אָכֵן דַּעַת שְׁאָר הָאַחֲרוֹנִים אֵינֶנּוּ כֵּן. וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּסָעִיף קָטָן י״ח בְּשֵׁם הַחֹק יַעֲקֹב וּבְסָעִיף קָטָן כ״ד: (מא) **פִּעְפּוּעוֹ.** וּמַיְירֵי בְּתַרְנְגֹלֶת כְּחוּשָׁה, דְּאִם לֹא כֵן מְפַעְפֵּעַ וְאָסוּר כֻּלּוֹ כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר סִימָן תמ״ז סָעִיף א׳: (מב) **מִתְפַּשֵּׁט.** דַּוְקָא לְעִנְיָן אִסּוּר מַשֶּׁהוּ חָיְישִׁינַן לָזֶה מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּשְׁאָר אִסּוּרִים. עַיֵּן חֹק יַעֲקֹב (ס״ק נא) וּבַמֶּגֶן אַבְרָהָם (ס״ק לה). וְכָתַב אֵלִיָּהוּ זוּטָא (ס״ק כא) וְאִם אֵינוֹ מִתְהַפֵּךְ הַשַּׁפּוּד, נִרְאֶה מִדַּעַת רַמָ״א דְּדִין צְלִיָּה כְּדִין מְלִיחָה, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ: (מג) **בָּזוֹ.** אֲבָל אִם אֵינָן נוֹגְעוֹת אֵין אוֹסְרוֹת, וְלֹא אָמְרִינַן דְּהַבְּלִיעָה הוֹלֶכֶת בְּכָל הַכְּלִי כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּיוֹרֶה דֵעָה סִימָן צ״ב (ס״ה) דְּהָתָם מַיְירֵי בְּבִשּׁוּל. וְאִם כֵּן אִם הַתַּרְנְגֹלֶת שְׁמֵנָה אֲפִלּוּ אֵינָן נוֹגְעוֹת אוֹסֶרֶת הַכֹּל. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לו). וּמִכָּל מָקוֹם בְּאֵינָהּ מְבֻקַּעַת נִרְאֶה לִי דְּאֵין לְהַחְמִיר. חֹק יַעֲקֹב (ס״ק נג). כָּתַב בִּשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (שם) מַעֲשֶׂה בָּא לְיָדִי בְּלֵיל שְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח שֶׁצָּלוּ שְׁנֵי תַּרְנְגוֹלוֹת וְנִמְצָא בְּאַחַת מֵהֶן שְׂעוֹרָה שֶׁאֵינָהּ מְבֻקַּעַת, וְצִוִּיתִי שֶׁיַּחְתֹּךְ מְקוֹם פִּעְפּוּעוֹ לְפִי אֹמֶד הַדַּעַת וְיַשְׁלִיכֶנּוּ וְיֹאכַל הַשְּׁאָר, וְאָמְרוּ שֶׁכְּבָר נֶחְתְּכוּ לַחֲתִיכוֹת עִם הָאַחֶרֶת וְאֵינָם יוֹדְעִים הֵיכָן הוּא, וְהִתַּרְתִּי הַכֹּל, עַיֵּן שָׁם, וּלְשִׁיטָתוֹ אָזֵיל כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּסָעִיף קָטָן מ׳. אָכֵן דַּעַת שְׁאָר אַחֲרוֹנִים אֵינוֹ כֵּן כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ שָׁם. וְעַיֵּן בִּתְשׁוּבַת חָכָם צְבִי סִימָן (ס״ז) [פ״ו] וּבִשְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק ב׳ סִימָן י״ז: **טז** (מד) **מֻתָּר.** וַאֲפִלּוּ קְלִיפָה אֵינוֹ צָרִיךְ, דְּהַזֶּפֶק הוּא בִּמְקוֹם קְלִיפָה. וְהַבַּ״ח (סט״ו) פָּסַק לְהַחְמִיר לֶאֱסֹר כֻּלָּהּ. וְאֵלִיָּהוּ זוּטָא (ס״ק כב עיי״ש) הִכְרִיעַ לֶאֱסֹר בַּאֲכִילָה וּלְהַתִּיר בַּהֲנָאָה, וּשְׁאָר אַחֲרוֹנִים מַסְכִּימִים לְהַתִּיר

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

נִתְרַכְּכָה, יֵשׁ לְהָקֵל אֲפִלּוּ בַּאֲכִילָה, עַיֵּן שָׁם: **טז** [מד] **מֻתָּר.** עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּקוּנְטְרֵס טוֹב עַיִן (סי׳ יח אות פד) שֶׁבְּסוֹף וַעַד לַחֲכָמִים, שֶׁכָּתַב שֶׁצָּרִיךְ אֵיזֶה יָמִים קֹדֶם פֶּסַח לִקְנוֹת עוֹפוֹת הַצָּרִיךְ לוֹ לְכָל הַפֶּסַח, וּלְהַאֲכִילָם מֵעֵת קְנִיָּתָם דֹּחַן וָאֹרֶז שֶׁאֵין מַחְמִיצִין, (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן תס״ו (ס״ב) שֶׁמְּבֹאָר שֶׁאֲפִלּוּ בְּפֶסַח מֻתָּר לִתֵּן שְׂעוֹרִים לִבְהֶמְתּוֹ, וְאֶפְשָׁר דְּהָתָם מַיְירֵי שֶׁאֵין רוֹצֶה לְשָׁחְטָהּ בְּיוֹם טוֹב וְכֵיוָן שֶׁכְּבָר בִּטֵּל כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַמָ״א וְעַיֵּן שָׁם בְּבַאֵר הֵיטֵב (סק״ד) בְּשֵׁם הַחֹק יַעֲקֹב, אִם כֵּן הָוֵי לֵיהּ כְּמוֹ חָמֵץ בְּבוֹר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כָּאן שֶׁרוֹצֶה לִשְׁחֹט עוֹפוֹת אֵלּוּ בְּיוֹם טוֹב יֵשׁ לְהַחְמִיר בָּזֶה). וּכְבָר רָאִיתִי לְרַב אֶחָד בִּכְתַב יָד שֶׁצִּדֵּד לֶאֱסֹר לִקְנוֹת תַּרְנְגֹלֶת בְּתוֹךְ

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְעֵיל (ס״ק עא) [א]שֶׁמַּעֲמִיק כָּל סְבִיבוֹתֶיהָ, דִּבְצָלִי לְכֻלֵּי עָלְמָא יֵשׁ לְהַחְמִיר יוֹתֵר. וְדַוְקָא אִם הָיָה הַתַּרְנְגֹלֶת כְּחוּשָׁה (קמד) אֲבָל אִם הוּא שָׁמֵן בִּמְקוֹם מַגָּעוֹ שֶׁל הַחִטָּה כֻּלּוֹ אָסוּר, דְּאָזֵיל הַהֶתֵּר וּמְפַטֵּם לְהַחִטָּה וְאַחַר כָּךְ מְפַעְפֵּעַ הַחִטָּה מַשֶּׁהוּ בְּכָל הַתַּרְנְגֹלֶת: (פב) **לְפִי שֶׁכְּשֶׁמְּהַפְּכִין וְכוּ׳.** וְדַוְקָא (קמה) בְּאִסּוּר חָמֵץ שֶׁהוּא בְּמַשֶּׁהוּ חָיְישִׁינַן לָזֶה מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּשְׁאָר אִסּוּרִים: (פג) **הַשַּׁפּוּד.** מַשְׁמַע דְּאִם נִצְלָה עַל גַּבֵּי גֶּחָלִים אֵין לֶאֱסֹר יוֹתֵר מִכְּדֵי פִּעְפּוּעוֹ, וּלְדַעַת הָרַב בַּהַגָּ״הּ הַנַּ״ל וַדַּאי דְּאֵין לְהָקֵל בְּצָלִי יוֹתֵר מִמְּלִיחָה [אַחֲרוֹנִים]:

(פד) **הַנּוֹגְעוֹת זוֹ בָּזוֹ.** וְאִם אֵינָן נוֹגְעוֹת אֵינָן אֲסוּרוֹת, וְלֹא אָמְרִינַן דְּהַבְּלִיעַת מַשֶּׁהוּ הוֹלֵךְ וּמִתְפַּשֵּׁט מִזּוֹ לָזוֹ עַל יְדֵי הַשַּׁפּוּד. וְאִם הַתַּרְנְגֹלֶת שְׁמֵנָה אוֹסֶרֶת (קמו) הַכֹּל אֲפִלּוּ אֵינָן נוֹגְעוֹת [מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לו)], וְהַמְּקוֹר חַיִּים (חידושים ס״ק לט) מֵקֵל בַּדָּבָר, וַאֲפִלּוּ לְדַעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה אֶלָּא בִּמְבֻקַּעַת (קמז) וְלֹא בְּנִתְרַכְּכָה: (פה) **כִּי עַל יְדֵי הִפּוּךְ וְכוּ׳.** וּבְלֹא הִפּוּךְ מֻתָּרוֹת הָאַחֵרוֹת אֲפִלּוּ בְּלִי קְלִיפָה. וְכָתַב הַפְּרִי מְגָדִים (א״א ס״ק לו) דִּלְפִי דַּעַת הָרַב לְעֵיל יֵשׁ לְהוֹרוֹת דְּצָלִי לֹא גָּרַע מִמְּלִיחָה, [ב]וְאַף כְּשֶׁהַתַּרְנְגֹלֶת כָּחוּשׁ לְגַמְרֵי אֲסוּרָה כֻּלָּהּ וַאֲפִלּוּ בְּלֹא הִפּוּךְ הַשַּׁפּוּד, אֲבָל אֲחֵרוֹת יֵשׁ לְהַתִּיר בְּהֶפְסֵד מְרֻבֶּה בְּיָדַע שֶׁלֹּא הִפֵּךְ הַשַּׁפּוּד: **טז** (פו) **הָעוֹף מֻתָּר.** דְּאֵין צָלִי אוֹסֵר יוֹתֵר מִכְּדֵי קְלִיפָה וְהַזֶּפֶק הוּא בִּמְקוֹם הַקְּלִיפָה וּמַשְׁלִיכִין אוֹתוֹ, (קמח) וַאֲפִלּוּ לְדִידָן דְּאוֹסְרִין בְּצָלִי עַד שִׁשִּׁים מִכָּל מָקוֹם אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה יוֹתֵר מִכְּדֵי קְלִיפָה, כִּי הַהִבְהוּב אֵינוֹ דּוֹמֶה כְּלָל לְצָלִי הוֹאִיל וְאֵינוֹ מְהַבְהֲבוֹ הַרְבֵּה בְּמָקוֹם אֶחָד אֶלָּא מַעֲבִירוֹ תָּמִיד הֵנָּה וָהֵנָּה כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר בְּיוֹרֶה דֵעָה סִימָן ס״ח (ס״ט). וְאִם נִמְצֵאת הַחִטָּה חוּץ לַזֶּפֶק לְאַחַר הַהִבְהוּב, (קמט) לְכַתְּחִלָּה צָרִיךְ לִקְלֹף בְּאוֹתוֹ מָקוֹם, וּבְדִיעֲבַד אִם בִּשֵּׁל כָּךְ בְּלִי קְלִיפָה מֻתָּר. הַמְדַקְדְּקִים נִזְהָרִים בְּפֶסַח קֹדֶם הַהִבְהוּב וְקֹדֶם הַמְּלִיחָה לִפְתֹּחַ הַתַּרְנְגֹלֶת הֵיטֵב אוֹ לְחָתְכוֹ לִשְׁנַיִם וְלִבְדֹּק הֵיטֵב שֶׁלֹּא יִמָּצֵא בְּתוֹכוֹ חִטָּה, וּמִי שֶׁעוֹשֶׂה כֵּן הֲרֵי זֶה זָרִיז וְנִשְׂכָּר [שְׁיָירֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י ס״ק כד)]: (פז) **צָרִיךְ לְשָׂרְפָם.** דְּתָלִינַן שֶׁנִּתְחַמְּצוּ מִלַּחוּת שֶׁנִּמְצָא בַּזֶּפֶק [לְבוּשׁ]: (פח) **דְּלֹא חֲשִׁיבִי כִּמְעֻכָּלִים.** דְּאַף דִּלְעִנְיַן טֻמְאָה חֲשִׁיבִי כִּמְעֻכָּלִים, לְעִנְיַן אִסּוּר שָׁאנֵי. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א שֶׁכָּתַב [ד]דִּלְפִי זֶה אֵין חִלּוּק בֵּין שְׁלֵמָה אוֹ שְׁבוּרָה, אֲבָל בְּעִקַּר הַדִּין מְצַדֵּד לְבַסּוֹף דְּאֵין לְחַלֵּק בֵּין אִסּוּר לְטֻמְאָה וַאֲפִלּוּ שְׁלֵמִין חֲשׁוּבִין כִּמְעֻכָּלִין. כָּתַב בְּסֵפֶר תַּנְיָא (סי׳ מה) כָּל עִנְיְנֵי הַפֶּסַח לֹא יַעֲשֶׂה עַל יְדֵי עַכּוּ״ם וְכֵן רָאוּי שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה עַל יְדֵי קְטַנִּים [פְּרִי מְגָדִים (א״א ס״ק לז)]:

א (א) **מֵחֲצוֹת וּלְמַעְלָה.** הַטַּעַם, מִפְּנֵי שֶׁהוּא (א) זְמַן שְׁחִיטַת הַפֶּסַח שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל חַיָּב בּוֹ, וְיוֹם שֶׁמְּבִיאִין קָרְבָּן הוּא כְּיוֹם טוֹב, וְלָכֵן אָסוּר מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים בִּמְלָאכָה. וַאֲפִלּוּ בַּזְּמַן הַזֶּה דְּלֵיכָא קָרְבָּן עֲדַיִן הָאִסּוּר בִּמְקוֹמוֹ עוֹמֵד: (ב) **מְשַׁמְּתִין אוֹתוֹ.** וְגַם (ג) אֵינוֹ

בֵּאוּר הֲלָכָה

הַחִטָּה בָּהֶם, וְכָתַב בְּעוֹלַת שַׁבָּת (ס״ק טו) **דַּחֲתִיכָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ סָפֵק אִם נָגַע כְּלָל בְּאוֹתָהּ חֲתִיכָה שֶׁנִּמְצָא בָּהּ הַחִטָּה, אֲפִלּוּ קְלִיפָה אֵינוֹ צָרִיךְ:**

א * מֵחֲצוֹת וּלְמַעְלָה. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״א), וְהוּא **עַל פִּי הַיְרוּשַׁלְמִי** (פ״ד ה״א) **שֶׁהֲבִיאוּהוּ הַפּוֹסְקִים דְּהַטַּעַם מִשּׁוּם שְׁחִיטַת הַפֶּסַח, וּלְפִי זֶה אִם חָל פֶּסַח (בְּעֶרֶב) [בְּמוֹצָאֵי] שַׁבָּת מֻתָּר בִּמְלָאכָה מֵעִקַּר הַדִּין עַד הַמִּנְחָה כֵּיוָן דִּשְׁחִיטַת הַפֶּסַח הוּא לְמָחָד בְּשַׁבָּת,** וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַמַּהֲרִי״ל (הל׳ ערב פסח). **וְרַשִׁ״י** (נ. ד״ה שלא) **פֵּרֵשׁ עוֹד טַעַם כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא טָרוּד בִּמְלָאכָה וְיִשְׁכַּח בְּעוּר חֲמֵצוֹ וְכוּ׳ וְתִקּוּן מַצָּה לְצֹרֶךְ הַלַּיְלָה וְכוּ׳, וּלְפִי טַעַם זֶה אֲפִלּוּ כְּשֶׁחָל פֶּסַח (בְּעֶרֶב) [בְּמוֹצָאֵי] שַׁבָּת גַּם כֵּן יֵשׁ לִזָּהֵר שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה מֵחֲצוֹת שֶׁהֲרֵי טָרוּד**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(קמד) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. **וּלְדִידָן דְּאֵין אָנוּ בְּקִיאִין בֵּין כָּחוּשׁ לְשָׁמֵן אֲפִלּוּ בְּכָחוּשׁ אֲסוּרָה כֻּלָּהּ [הַגְּרַ״ז** (סנ״ט)**], וְהָרַב שֶׁלֹּא הִגִּיהַּ כֵּן עַל הַמְחַבֵּר, דִּלְדִידֵיהּ בְּלָאו הָכִי אֲסוּרָה כֻּלָּהּ דְּלֹא גָּרַע צָלִי מִמְּלִיחָה וּכְמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים:** **(קמה)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לד) וְחֹק יַעֲקֹב (סק״נ): **(קמו)** [ג]**עַיֵּן בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל שֶׁכָּתַב דְּאוֹסֶרֶת אוֹתָן רַק כְּדֵי קְלִיפָה:** **(קמז)** כֵּן כָּתַב הַחֹק יַעֲקֹב (ס״ק נג): **טז** **(קמח)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לז) וְטַ״ז (ס״ק כא) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים דְּלֹא כַּבַּ״ח (סט״ו): **(קמט)** פְּרִי מְגָדִים (א״א ס״ק לז). וְטַעְמוֹ דְּמַעִקַּר הַדִּין מַסְכִּים לְחֹק יַעֲקֹב (ס״ק נד) וְעוֹלַת שַׁבָּת (ס״ק יז) דַּאֲפִלּוּ אִם נִמְצָא חוּץ לַזֶּפֶק גַּם כֵּן מֻתָּר דְּהִבְהוּב אֵינוֹ דּוֹמֶה כְּלָל לְצָלִי, רַק לְחֻמְרָא בְּעָלְמָא חָשַׁשׁ קְצָת לְדַעַת הַמַּחְמִירִין. עַיֵּן בְּאֵלִיָּה זוּטָא (ס״ק כב) וְעוֹלַת שַׁבָּת (שם). וְדַע דִּבְחֹק יַעֲקֹב יֵשׁ טָעוּת סוֹפֵר מַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם אֵלִיָּה זוּטָא, דְּהָאֵלִיָּה זוּטָא מַיְירֵי רַק בְּנִמְצָא הַחִטָּה חוּץ לַזֶּפֶק, עַיֵּן שָׁם. וּבְחֹק יַעֲקֹב חָסֵר אֵיזֶה תֵּבוֹת, וְהַבַּאֵר הֵיטֵב (ס״ק מד) נִגְרַר אַחַר הַטָּעוּת וְהָעְתִּיק כְּמוֹ שֶׁרָאָה בְּחֹק יַעֲקֹב, וּבֶאֱמֶת זֶה אֵינוֹ:

א (א) פּוֹסְקִים: (ג) אַחֲרוֹנִים, וְכֵן מוּכָח בַּשַּׁ״ס (נ:):

ליקוטי דברי הרב: א] בשו״ע הרב (סנ״ט) כתב: צריך להסיר מקום פעפועה לפי אומד הדעת, ומן הסתם אינה אוסרת יותר מכדי קליפה, שהחיטה היא קטנה וכחושה ופליטתה מועטת. **ב]** בשו״ע הרב (שם) כתב שבהפסד מרובה או במקום מניעת שמחת יו״ט יש לסמוך על בקיאתינו אם הוא כחוש, להתירו אפילו באכילה, לאחר שיסיר ממנו כדי קליפה. **ג]** ובשו״ע הרב (סעיף ס) משמע שאוסרת את כולן. **ד]** בשו״ע הרב (סעיפים סב-סג): ואותה החיטה שנמצאת בזפק צריך לשורפה, אפילו לא נתבקעה אלא שנתרככה. במה דברים אמורים כשהיא שלימה, אבל אם היא שבורה הרי ניכר ששלט בה העיכול עד שנשתברה, והרי זו כפרש ונפקע איסור חמץ ממנה, ואין צריך לבערה, ואין צריך לומר שאינה אוסרת אפילו כדי קליפה. וכל זה בחיטה ושעורה וכיוצא בהן מדברים שאפשר שבלען העוף כשהן שלימים ולא לעסן כלל, ולכך אינן חשובים כמעוכלים עד שנשתברו שם במעיו, אבל אם אכל מורסן וכיוצא בו מדברים רכים שבודאי נלעסו בפיו, אם שהו במעיו כשיעור עיכול דהיינו מעת לעת, הרי הם כמעוכלים לגמרי ונפקע מהם איסור חמץ, ואם הקיאן דרך בית הרעי, אפילו בתוך מעת לעת נפקע מהם איסור חמץ, אבל אם בלע חטים ושעורים וכיוצא בהן והקיאן כשהן שלימים, אף ששהו במעיו יותר ממעת לעת לא נפקע איסורן וכו׳.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(ג) בְּחִנָּם אָסוּר. [ג]וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹסֵר (ד) אֲפִלּוּ עַל יְדֵי (א) [א] אֵינוֹ יְהוּדִי, (ה) [ד]וְיֵשׁ מִי שֶׁמַּתִּיר (וְכֵן הוּא הַמִּנְהָג):
ב [ה]בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, כְּשֶׁעוֹשֶׂה (ו) מְלָאכָה (ז) לְהִשְׁתַּכֵּר, (אוֹ בְּחִנָּם (ז) וְהוּא מְלָאכָה גְּמוּרָה לִתְפֹּר בְּגָדִים
מַמָּשׁ) (בית יוסף (ד"ה וגראה)), אֲבָל (ח) מְתַקֵּן הוּא כֵּלָיו לְיוֹם טוֹב. וְכֵן מִי שֶׁכּוֹתֵב סְפָרִים (ג) (ט) לְעַצְמוֹ דֶּרֶךְ
לִמּוּדוֹ, מֻתָּר: ג [ו]קֹדֶם חֲצוֹת, (י) מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה, עוֹשִׂין, מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ (ד) (יא) שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת,
אֵין עוֹשִׂין. הַגָּהּ: (יב) וּלְדִידָן (ה) מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת (מהר"י וייל (סי' קצג)). (יג) וְדַוְקָא מְלָאכוֹת גְּמוּרוֹת, אֲבָל
שְׁאָר מְלָאכוֹת אֲפִלּוּ מִנְהָג לֵיכָּא (מהר"י ברונא): ד (ו) (יד) * הַהוֹלֵךְ מִמָּקוֹם שֶׁעוֹשִׂין לְמָקוֹם שֶׁאֵין עוֹשִׂין, (טו) לֹא

ג מָרְדְּכַי שָׁם (פ"ד סי' תרז). ד רוֹקֵחַ בְּסִימָן ש"י. ה טוּר בְּשֵׁם אֲבִי הָעֶזְרִי (ראבי"ה סי' תצה), וְכֵן כָּתַב הָרֹא"ש (פ"ד סי' א). ו מִשְׁנָה שָׁם נ' (ע"א).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

הַפֶּסַח, שֶׁאִם יִהְיֶה בַּזֶּפֶק חִטִּים נִמְצָא שֶׁהוּא קוֹנֶה הֶחָמֵץ. וְלִי נִרְאֶה שֶׁאִם צָרִיךְ לַתַּרְנְגֹלֶת אֵין לְבַטֵּל שִׂמְחַת הָרֶגֶל, וְיָכוֹל לוֹמַר בְּפֵרוּשׁ שֶׁאֵין רוֹצֶה לִקְנוֹת הַזֶּפֶק כְּלָל וְתֵכֶף לַשְּׁחִיטָה כְּשֶׁיִּפְתְּחוּהָ יְמַהֵר לְהַשְׁלִיךְ הַזֶּפֶק לִרְשׁוּת הָרַבִּים סָתוּם כְּמוֹת שֶׁהוּא, עַיֵּן שָׁם:

א [א] אֵינוֹ יְהוּדִי. עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן שְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק א' (סי' יז) שֶׁכָּתַב שֶׁאַף שֶׁהָאֵלִיָּהוּ זוּטָא מַתִּיר לֹא מְלָאנִי לִבִּי לְהָקֵל לְמַעֲשֶׂה נֶגֶד מַהֲרִ"י וַיְיל וּמַהֲרִי"ל, וַאֲפִלּוּ

בַּאֵר הֵיטֵב

לְגַמְרֵי בְּהִבְהוּב. וְעַיֵּן לְעֵיל סָעִיף קָטָן ל"ו מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם. כָּתוּב בְּסֵפֶר תַּנְיָא (סי' מה) כָּל עִנְיְנֵי פֶּסַח לֹא יַעֲשֶׂה עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי:

א (א) אֵינוֹ יְהוּדִי. וְנָהֲגוּ לְהִסְתַּפֵּר עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי אַחַר חֲצוֹת, אֲבָל עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל אָסוּר, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יְסַפֵּר יִשְׂרָאֵל לְאֵינוֹ יְהוּדִי. וְכָתַב מַהֲרִ"י וַיְיל (סי' קצג) וּמַהֲרִי"ל (הל' יום טוב) דְּגַם נְטִילַת צִפָּרְנַיִם אָסוּר אַחַר חֲצוֹת, וְאֵלִיָּה זוּטָא (סק"ד) מַתִּיר בִּנְטִילַת צִפָּרְנַיִם אִם שָׁכַח לִטֹּל קֹדֶם חֲצוֹת. עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סי' קי"ג) [סָעִיף קָטָן י"ג], וְעַיֵּן חֹק יַעֲקֹב (סק"ד). דִּין אָבֵל שֶׁחָל לוֹ עֶרֶב פֶּסַח תּוֹךְ שְׁלֹשִׁים, עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵעָה סִימָן שצ"ט (ס"ג). וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) דְּכָל מַה דְּשָׁרִי בְּחֹל הַמּוֹעֵד כָּל שֶׁכֵּן דְּשָׁרִי בְּעֶרֶב פֶּסַח. לֹא יִתְּנוּ הַנָּשִׁים בְּגָדִים לַכּוֹבֵס אַחַר חֲצוֹת. (ט"ז) [עֲטֶרֶת זְקֵנִים]: ב (ז) לְהִשְׁתַּכֵּר. וּפוֹעֵל שֶׁאֵין לוֹ מַה לֶּאֱכֹל, מֻתָּר לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה לְהִשְׁתַּכֵּר. (שיירי) כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י סק"ה): (ג) לְעַצְמוֹ. אֲבָל לַאֲחֵרִים אֲפִלּוּ בְּחִנָּם אָסוּר. לְבוּשׁ. [עַיֵּן סִימָן רנ"א (ס"ב)]: ג (ד) שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת. וּבַלַּיְלָה מֻתָּר עַד הָנֵץ הַחַמָּה: (ה) מָקוֹם. וְהַלְּבוּשׁ כָּתַב שֶׁלֹּא רָאָה נוֹהֲגִין אִסּוּר, עַיֵּן שָׁם: ד (ו) הַהוֹלֵךְ. עַיֵּן חֹק יַעֲקֹב (סק"ט) שֶׁהָאֱרִיךְ בָּזֶה, [וַאֲפִלּוּ בְּצִנְעָה אָסוּר]. וּמְבֹאָר שָׁם דְּאִם בְּאֵיזֶה

בֵּאוּר הֲלָכָה

בְּבִעוּר חָמֵץ וְתִקּוּן הַמַּצָּה לְצֹרֶךְ מָחָר, [א]אֶלָּא דְּרֹב הַפּוֹסְקִים תּוֹפְסִין טַעַם הַיְרוּשַׁלְמִי וְאִם כֵּן אֶפְשָׁר דְּאֵין לְהַחְמִיר:

ד * הַהוֹלֵךְ וְכוּ'. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה. וְדַע דְּסָעִיף זֶה כֻּלּוֹ הוּא לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם (יום טוב פ"ח ה"כ), וְנֶחְלְקוּ הָאַחֲרוֹנִים בְּפֵרוּשׁוֹ, דַּעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם וְעוֹד אֵיזֶה אַחֲרוֹנִים, דְּהוּא סוֹבֵר גַּם כֵּן כְּהַתּוֹסָפוֹת (נא. ד"ה רבה) וְהָרֹא"ש (פ"ד סי' ה), וּכְמוֹ שֶׁהִסְבִּיר הַמָּגֵן אַבְרָהָם אֶת כָּל הַסָּעִיף לְפִי זֶה, וּכְמוֹ שֶׁהֶעְתַּקְנוּ בַּמִּשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק יד). וְדַעַת הַשַּׁ"ךְ בְּיוֹרֶה דֵעָה סוֹף סִימָן רי"ד, וְכֵן הוּא גַּם

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

רוֹאֶה סִימַן בְּרָכָה מֵאוֹתָהּ מְלָאכָה: (ג) בְּחִנָּם אָסוּר. אִם הוּא מְלָאכָה גְּמוּרָה, וּכְדִלְקַמֵּהּ בְּסָעִיף ב': (ד) אֲפִלּוּ עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי. כְּמוֹ (ג) בְּחֹל הַמּוֹעֵד: (ה) וְיֵשׁ מִי שֶׁמַּתִּיר. אֲפִלּוּ הוּא עוֹשֶׂה בְּבֵיתוֹ (ד) שֶׁל יִשְׂרָאֵל, דִּסְבִירָא לֵיהּ דְּלֹא הֶחְמִירוּ בָּזֶה בַּאֲמִירָה לְעַכּוּ"ם כְּמוֹ בְּחֹל הַמּוֹעֵד וְיוֹם טוֹב. וּלְעִנְיַן לְהִסְתַּפֵּר עַל יְדֵי עַכּוּ"ם אַחַר חֲצוֹת, הִסְכִּימוּ (ה) הַרְבֵּה אַחֲרוֹנִים לְהָקֵל, אַף שֶׁמַּטֶּה רֹאשׁוֹ לְצַד הַמְסַפֵּר וּמְסַיֵּעַ קְצָת, אֲבָל עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל אָסוּר (ו) אֲפִלּוּ בְּחִנָּם, מִשּׁוּם דְּהִיא מְלָאכָה גְּמוּרָה. וּנְטִילַת צִפָּרְנַיִם, אִם שָׁכַח לִטֹּל אוֹתָן קֹדֶם חֲצוֹת, (ז) יֵשׁ לְהָקֵל אֲפִלּוּ עַל יְדֵי עַצְמוֹ אוֹ עַל יְדֵי אַחַר בְּחִנָּם: ב (ו) מְלָאכָה לְהִשְׁתַּכֵּר. וּבָזֶה (ח) אֲפִלּוּ אֵינוֹ מְלָאכָה גְּמוּרָה אָסוּר, וַאֲפִלּוּ אִם הוּא לְצֹרֶךְ יוֹם טוֹב. כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּפוֹעֵל שֶׁאֵין לוֹ מַה יֹּאכַל מֻתָּר לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה לְהִשְׁתַּכֵּר: (ז) וְהוּא מְלָאכָה גְּמוּרָה. וּבָזֶה אָסוּר אֲפִלּוּ לְצֹרֶךְ יוֹם טוֹב. וְכִבּוּס כֵּלָיו הוּא בִּכְלַל מְלָאכָה גְּמוּרָה וְאָסוּר. וּלְכוֹבֶסֶת עַכּוּ"ם (ט) מֻתָּר בְּכָל גַּוְנֵי לִתֵּן אַחַר חֲצוֹת. כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּכָל מַה שֶּׁמֻּתָּר לַעֲשׂוֹת בְּחֻלּוֹ שֶׁל מוֹעֵד, כְּגוֹן דָּבָר הָאָבֵד, אוֹ שֶׁעוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה הֶדְיוֹט וְלֹא מַעֲשֵׂה אֻמָּן וְיֵשׁ בּוֹ צֹרֶךְ הַמּוֹעֵד, וְכַיּוֹצֵא בּוֹ מִשְּׁאָר דְּבָרִים הַמֻּתָּרִים בְּחֻלּוֹ שֶׁל מוֹעֵד, כָּל שֶׁכֵּן שֶׁמֻּתָּרִים בְּעֶרֶב פֶּסַח אַחַר חֲצוֹת. וְכֵן כָּל אוֹתָן שֶׁהִתִּירוּ לְסַפֵּר וּלְכַבֵּס בְּחֻלּוֹ שֶׁל מוֹעֵד, כְּגוֹן הַבָּא מִמְּדִינַת הַיָּם וְהַיּוֹצֵא מִבֵּית הָאֲסוּרִין, מֻתָּרִין גַּם כֵּן בְּעֶרֶב פֶּסַח אַחַר חֲצוֹת: (ח) מְתַקֵּן הוּא כֵּלָיו לְיוֹם טוֹב. רְצוֹנוֹ לוֹמַר כְּלִי יָשָׁן שֶׁנִּתְקַלְקֵל קְצָת אוֹ בְּגָדָיו שֶׁנִּקְרְעוּ קְצָת, רַשַּׁאי לְתַקֵּן וּלְתָפְרָם לְצֹרֶךְ יוֹם טוֹב. וְהוּא הַדִּין שֶׁמֻּתָּר כָּל זֶה לְצֹרֶךְ חֲבֵרוֹ אִם הוּא בְּחִנָּם. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים (י) דַּאֲפִלּוּ מַעֲשֵׂה אֻמָּן מֻתָּר בָּזֶה: (ט) לְעַצְמוֹ דֶּרֶךְ לִמּוּדוֹ. דְּכֵיוָן שֶׁדֶּרֶךְ לִמּוּדוֹ וּלְעַצְמוֹ הוּא כּוֹתֵב, (יא) אֵינָהּ נִרְאֵית כִּמְלָאכָה גְּמוּרָה, שֶׁבְּוַדַּאי אֵינוֹ מִתְכַּוֵּן לִכְתִיבָה גְּמוּרָה וַהֲגוּנָה, וְהָוֵי כְּתִקּוּן בְּעָלְמָא שֶׁהִתִּירוּ לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד. וְלַאֲחֵרִים, (יב) אֲפִלּוּ בְּחִנָּם אָסוּר בָּזֶה: ג (י) מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ וְכוּ' עוֹשִׂים. וַאֲפִלּוּ בְּשָׂכָר. וּבְסָעִיף ה' יְבֹאָר סָעִיף זֶה, עַיֵּן שָׁם בַּמְחַבֵּר וְרַמָ"א: (יא) שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת. הַיְנוּ מִנֵּץ הַחַמָּה וּלְמַעְלָה, [וְכָל הַלַּיְלָה מֻתָּר]. וַאֲפִלּוּ בְּנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת אֵין רַשָּׁאִין לַעֲשׂוֹת מִשּׁוּם 'אַל תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמֶּךָ', וַאֲפִלּוּ הֶתֶּרָה אֵין מוֹעִיל בָּזֶה [אַחֲרוֹנִים]: (יב) וּלְדִידָן וְכוּ'. עַיֵּן בַּלְּבוּשׁ וּבִשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים שֶׁאֵין זֶה מֻסְכָּם, כִּי יֵשׁ הַרְבֵּה מְקוֹמוֹת שֶׁנּוֹהֲגִין לַעֲשׂוֹת עַד חֲצוֹת, וְעַל כֵּן תָּלוּי כָּל אֶחָד לְפִי מִנְהַג מְקוֹמוֹ: (יג) וְדַוְקָא מְלָאכוֹת גְּמוּרוֹת וְכוּ'. כַּנַּ"ל בְּסָעִיף ב' בַּהַגָּ"הּ בִּלְאַחַר חֲצוֹת: ד (יד) הַהוֹלֵךְ וְכוּ'. כְּלָלוֹ שֶׁל סָעִיף זֶה לְפִי דַּעַת מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק ד־יא) וְכַמָּה מְפָרְשִׁים שֶׁהֶחְלִיטוּ כְּמוֹתוֹ (יג) לַהֲלָכָה הוּא כֵּן, כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ מֵעִירוֹ לְעִיר אַחֶרֶת, וּבְעִירוֹ נָהֲגוּ לְהָקֵל בְּאֵיזֶה דָּבָר וּבָעִיר שֶׁבָּא בָּהּ מַחְמִירִים בָּזֶה, אִם אֵין דַּעְתּוֹ לְהִשְׁתַּקֵּעַ בָּעִיר הַזֹּאת בִּתְמִידוּת, אֵינוֹ חָל עָלָיו חֻמְרֵי מָקוֹם זֶה מֵעִקַּר הַדִּין, וְיָכֹל לִנְהֹג לְהָקֵל כְּמִנְהַג מְקוֹמוֹ בְּצִנְעָא בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, אֲבָל בְּפַרְהֶסְיָא אֵין לוֹ לְהָקֵל מִפְּנֵי הַמַּחֲלֹקֶת. וְכָל זֶה בִּדְבָרִים שֶׁאֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹתָן בְּצִנְעָא וְלֹא יִתְוַדַּע לְאַנְשֵׁי הַמָּקוֹם, אָכֵן בִּדְבָרִים שֶׁאִי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹתָן כָּל כָּךְ בְּצִנְעָא, כְּמוֹ מְלָאכָה, אֵין לוֹ לַעֲשׂוֹת אַף בְּצִנְעָא בְּתוֹךְ הָעִיר, (יד) אֶלָּא יֵצֵא לַשָּׂדֶה חוּץ לִתְחוּם הָעִיר וְשָׁם יוּכַל לְהָקֵל כְּמִנְהַג מְקוֹמוֹ. וּבְדַעְתּוֹ לְהִשְׁתַּקֵּעַ, חָל עָלָיו מִנְהַג הַמָּקוֹם תֵּכֶף כְּשֶׁבָּא לִתְחוּם הָעִיר, וַאֲפִלּוּ אִם יִרְצֶה אַחַר כָּךְ לָצֵאת חוּץ לִתְחוּמָהּ שֶׁל עִיר וּלְהָקֵל כְּמִנְהָגוֹ, (טו) אֵינוֹ רַשַּׁאי, שֶׁכְּבָר חָל עָלָיו מִנְהַג מָקוֹם זֶה כֵּיוָן שֶׁבָּא לְכָאן לִקְבֹּעַ מְקוֹמוֹ. וְכֵן הוּא הַדִּין אִם מִנְהַג מְקוֹמוֹ לְהַחְמִיר וְהָלַךְ לְמָקוֹם שֶׁמְּקִלִּין, תָּלוּי גַּם כֵּן בָּזֶה, דְּאִם דַּעְתּוֹ לְהִשְׁתַּקֵּעַ שָׁם, נִפְקַע מִמֶּנּוּ חֻמְרַת מָקוֹם שֶׁיָּצָא מִשָּׁם (טז) מִשֶּׁבָּא לַמָּקוֹם הֶחָדָשׁ, וּמֻתָּר לוֹ לְהָקֵל כְּמִנְהַג אוֹתוֹ הַמָּקוֹם, וְאִם אֵין דַּעְתּוֹ לְהִשְׁתַּקֵּעַ בְּמָקוֹם זֶה, עֲדַיִן לֹא נִפְקַע מִמֶּנּוּ חֻמְרֵי הַמָּקוֹם שֶׁיָּצָא מִשָּׁם, וְאָסוּר לוֹ לְהָקֵל בְּאוֹתוֹ דָּבָר כְּמִנְהַג הַמָּקוֹם הַזֶּה. וּמִכָּל מָקוֹם אֵין לוֹ לְהִתְרָאוֹת בִּפְנֵי אַנְשֵׁי אוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁיַּכִּירוּ בּוֹ שֶׁאֵינוֹ נוֹהֵג כְּמוֹהֶם, מִפְּנֵי מַחֲלֹקֶת, אֶלָּא יַחְמִיר בְּצִנְעָא. וְעַתָּה נְבָאֵר בִּפְרָטִיּוּת: (טו) לֹא יַעֲשֶׂה וְכוּ'. וּמַיְרֵי כְּשֶׁדַּעְתּוֹ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ג) פּוֹסְקִים: (ד) בְּמָרְדְּכַי (פ"ד סי' תרז) הוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה כתב המרדכי): (ה) מַהַרְשַׁ"ל (בביאורו לסמ"ג עשין ע־עה הל' עיו"ט) וּבַ"ח (ס"ב) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ד) וְחַיֵּי אָדָם (כלל קכט ס"ז) וּמָגֵן הָאֶלֶף (סק"ה): (ו) אַחֲרוֹנִים: (ז) אֵלִיָּהוּ זוּטָא (סק"ד), וְכֵן הִסְכִּים הַפְּרִי מְגָדִים (א"א ס"ק יג) וְחַיֵּי אָדָם (שם), דַּאֲפִלּוּ בְּחֹל הַמּוֹעֵד גּוּפָא רֹב פּוֹסְקִים מַתִּירִין כִּבְסִימָן תקל"ב (ס"א), וְיֵשׁ לִסְמֹךְ עַל זֶה עַל כָּל פָּנִים בְּעֶרֶב פֶּסַח דְּקִיל מֵחֹל הַמּוֹעֵד: ב (ח) עוֹלַת תָּמִיד (סק"ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ט) כֵּן מְצַדֵּד אֵלִיָּה רַבָּה (סק"ד) דְּלֹא כַּעֲטֶרֶת זְקֵנִים (ס"א), וְכֵן פֶּסַק בְּסֵפֶר מָגֵן הָאֶלֶף (סק"י): (י) וְהַגְּרַ"ז (ס"ז) כָּתַב דְּאִם הוּא בְּשָׂכָר, אֲפִלּוּ מַעֲשֵׂה הֶדְיוֹט וּלְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד אָסוּר. וּלְפִי מַה שֶּׁמְּבֹאָר בְּסִימָן תקמ"ב בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק"א) בְּשֵׁם הַנּוֹדָע בִּיהוּדָה (מהדו"ת או"ח סי' קד) דְּבָזֶה אֲפִלּוּ בְּחֹל הַמּוֹעֵד מֻתָּר, כָּל שֶׁכֵּן שֶׁיֵּשׁ לְהָקֵל בָּזֶה בְּעֶרֶב פֶּסַח אַחַר חֲצוֹת: (יא) אֵלִיָּהוּ זוּטָא (סק"ג): (יב) אַחֲרוֹנִים: ד (יג) עַיֵּן בֵּאוּר הֲלָכָה (ד"ה ההולך): (יד) עַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן תצ"ו בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ז' בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ן (במלחמות יז. ד"ה ועוד כתב): (טו) אַחֲרוֹנִים: (טז) הַיְינוּ לְתוֹךְ תְּחוּמוֹ:

ליקוטי דברי הרב: א] וכן בשו"ע הרב (ס"א) הביא רק את טעם הירושלמי.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah